

činu obžalovaného — vědomí o oněch následcích v zákoně vytčených, které rozsudek obmezeně vyloučil rovněž jen na základě toho, jak účinkoval projev obžalovaného na ty přítomné, kteří ho vážně nebrali, a na základě omezeného použití výrazu »buržoasie« na jednu — zřejmě hospodářskou složku československého státu; obsah tohoto obsahu bude nalézacímu soudu se zřetelem na celý eminentně politický a nikoliv hospodářsko-třídní obsah projevu předneseného ve shromáždění politickém a politicky zahroceného, nově vyhraniti, po případě o objektivní i subjektivní stránce činu nově uvažovati i při omezeném významu tohoto slova na tom základě, že i zprávy o počinech jednotlivých vrstev mohou spadat pod § 18 zák., jak bylo shora dovoděno. Z těchto vývodů jest patrné, že ani ohledně přečinu podle § 18 zák. nelze nejvyššímu soudu rozhodnouti ve věci samé, nýbrž i tu jest nutno osvobozující část rozsudku zrušiti a vrátiti věc nalézacímu soudu k novému projednání a rozhodnutí na právních základech shora vytčených.

Nelze upříti oprávnění ani zmateční stížnosti obžalovaného, pokud napadá výrok nalézacího soudu, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle § 14 čís. 5 zákona na ochranu republiky. Nalézací soud vycházel, odůvodňuje tento odsuzující výrok po stránce subjektivní, z právního názoru, že ke skutkové podstatě i přečinu podle § 14 čís. 1 i přečinu podle § 14 čís. 5 stačí po stránce subjektivní vědomí o možnosti porušení obecného míru. S tímto názorem nelze však souhlasiti, neboť výklad nalézacího soudu přimyká se zřejmě jen doslovu nadpisu ustanovení § 14, jakž patrné z názoru nalézacího soudu, že se po této stránce skutkové podstaty řečených deliktů úplně kryjí, — nepřihlíží však — jak nutno postupovati při výkladu subjektivní stránky trestného činu — ke zvláštním skutkovým znakům trestný čin vyznačujícím. Podle nich se však vyžaduje ke skutkové podstatě přečinu podle § 14 čís. 5 po stránce subjektivní úmysl pachatelův k hanobení republiky ve spojení s vědomím, že toto hanobení je způsobilé vyvolati nepřátelské smýšlení a že z jeho činu vznikne některé z nebezpečí v zákoně naznačených. Z tohoto správného výkladu nalézací soud čin obžalovaného neposuzoval a neučinil ani potřebná zjištění. Podřadil-li přes to závadné projevu obžalovaného pod § 14 čís. 5, není skutková podstata tohoto trestného činu opodstatněna a spočívá i tato část odsuzujícího výroku na nesprávném použití zákona a jest zmatečnou (§ 281 čís. 9 a) tr. ř.), jak obhájce obžalovaného při zrušovacím roku z důvodů shora uvedených právem namítal. Ježto zrušovacímu soudu pro nedostatek potřebných zjištění nelze rozhodovati ihned ve věci samé, nezbylo než zrušiti i tento výrok a vrátiti věc soudu nalézacímu k novému projednání a rozhodnutí, aniž bylo zapotřebí obírat se i ostatními vývody zmateční stížnosti proti tomuto výroku.

Čís. 3751.

Porušení předpisů §§ 327, 330 tr. ř. tím, že porotci opustili poradní síň dříve, než učinili výrok, a že vrchní porotce nepřečetli všechny otázky dané porotcům a bezprostředně po každé z nich připojený k ní výrok porotců, není zmatkem čís. 4 § 344 tr. ř.; jeť zmatečností ohroženo jen

porušení předpisu posl. odstavce § 327 tr. ř. a druhého odst. § 330 tr. ř.

Neúplnost hlasování porotců, záležející v tom, že opomenuli hlasovati o dodatkové otázce, zda obžalovaný spáchal čin z pohnutky nízké a nečestné, neporozuměvše poučení předsedovu, nevyžaduje zavedení řízení opravovacího ve smyslu § 331 tr. ř., nýbrž stačí uložiti porotcům, by se vrátili do poradní síně a hlasování o oné otázce dokončili (§ 330 posl. odst. tr. ř.).

Výrok o ztrátě práva volebního lze napadati jen odvoláním, i když jde o výrok soudu porotního.

I když v opovědi odvolání co do trestu nelze o sobě spatřovati i opověď odvolání z výroku o ztrátě práva volebního, jest v případě, kde obžalovaný v provedení své povšechně ohlášené zmateční stížnosti napadl (nesprávně) s hlediska důvodu zmatečnosti § 344 čís. 12 tr. ř. i výrok o ztrátě práva volebního, usouditi, že obžalovaný chtěl již při ohlášení opravných prostředků napadati příslušným oprávněným prostředkem i výrok o ztrátě práva volebního, třebaže v tomto směru neohlásil výslovně odvolání.

Ztrátu práva volebního lze vysloviti jen, odpověděli-li porotci na dodatkovou otázku, zda obžalovaný spáchal čin z pohnutek nízkých a nečestných, aspoň osmi hlasy kladně (§ 329 tr. ř. v doslovu čl. I § 3 zák. ze dne 15. května 1919, čís. 263 sb.z. a n.).

(Rozh. ze dne 27. ledna 1930, Zm I 475/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po neveřejném ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského jako porotního soudu v Plzni ze dne 10. května 1929, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem nedokonaného násilného smilstva podle §§ 8, 125 tr. zák. Zároveň vyhověl nejvyšší soud jako soud zrušovací v neveřejném zasedání odvolání obžalovaného z výroku, jímž bylo vysloveno, že ztrácí právo volební do obcí, a výrok tento zrušil. V otázkách, o něž tu jde, uvedl v

d ů v o d e c h:

Zmateční stížnost dovolává se důvodů zmatečnosti podle čís. 4, 6, 9, 11 a 12 § 344 tr. ř. Podnět k uplatňování důvodů podle čís. 4. a 9. nepřimo i důvodu zmatečnosti podle čís. 12 § 344 tr. ř., zavedla stěžovateli okolnost, že porotci odpověděli při svém prvním hlasování jen na první hlavní otázku a na první otázku dodatkovou, kdežto na druhou dodatkovou otázku (na pohnutky nízké a nečestné) neodpověděli původně vůbec, což mělo v zápětí, že otázku tu nepřečetl ani vrchní porotce. Zmateční stížnost spatřuje především porušení předpisů §§ 327 a 330 tr. ř. jakožto důvod zmatečnosti podle čís. 4 § 344 tr. ř. v tom, že jednak porotci opustili poradní síň dříve, než učinili výrok, jednak vrchní porotce nepřečetl všechny otázky dané porotcům a bezprostředně po každé z nich připojený k ní výrok porotců. Výtka ta je však v tom i v onom směru zřejmě bezpodstatná. Řečený důvod zmatečnosti zakládá jen

porušení (nebo zanedbání) takových předpisů, jichž dbáti velí zákon výslovně pod zmatečností, avšak mezi tyto předpisy nenáleží ona ustanovení §§ 327 a 330 tr. ř., jichž porušení vytýká zmateční stížnost. Jeť zmatečností ohroženo výslovně jen porušení předpisu posledního odstavce § 327 tr. ř., podle něhož nesmí při hlasování porotců nikdo býti přítomen, a druhého odstavce § 330 tr. ř., podle něhož má vrchní porotce přečísti otázky dané porotcům a jejich výrok v přítomnosti všech porotců. S hlediska důvodu zmatečností podle čís. 9 § 344 tr. ř. zmateční stížnost namítá, že neúplnost výroku porotců, vzniklou tím, že porotci neodpověděli jako na celek najednou na všechny otázky jim dané, bylo lze odstraniti jen tím, že by porotní soud vydal nález podle § 331 tr. ř., že tedy nestačilo vrátiti prostě porotce krátkou cestou do poradní síně, jak se stalo v souzeném případě. Než ani této námitce nelze přiznati oprávnění. Porotcům byla podle poučení v seznamu otázek, pro případ, bude-li na první hlavní otázku (na zločin nedokonaného násilného smilstva) odpověděno aspoň 8 hlasy a na první dodatkovou otázku (na stav úplného opilství podle § 2 c) tr. zák.) aspoň 7 hlasy záporně, dána další (druhá) dodatková otázka, zda obžalovaný spáchal trestný čin z pohnutky nízké a nečestné. Stav vzešlý tím, že porotci původně na tuto otázku neodpověděli, vystihuje v podstatě správně jednacím protokol, ano se v něm praví, že tak nastala neúplnost hlasování, neboť pravá příčina neúplnosti původního výroku porotců tkvěla skutečně jen v tom, že porotci opomenuli poprvé o řečené otázce hlasovati patrně proto, že neporozuměli poučení danému jim porotním soudem. Za tohoto stavu nebylo nutno, by řečená vada výroku porotců byla zjištěna zvláštním nálezem ve smyslu § 331 tr. ř. a by pro ni bylo zavedeno řízení opravovací, nýbrž zákonu bylo vyhověno tím, že porotcům bylo uloženo, by se vrátili do poradní síně a hlasování o druhé dodatkové otázce dokončili. Srovnává se toto opatření v podstatě s postupem, který rovněž ve formě pouhé nové porady porotců připouští poslední odstavec § 330 tr. ř. dokonce pro případy, v nichž se do výroku porotců vloudil následkem nedorozumění mylný údaj, kdežto v souzeném případě mělo nedorozumění v zápětí jen, že porotci na určitou otázku neodpověděli. Zmateční stížnost shledává sice celý výrok porotců neúplným podle čís. 9 § 344 tr. ř. proto, že porotci neodpověděli najednou jako na celek na všechny otázky, nicméně mohla by se řečená vada přímo dotýkati jen otázky správnosti rozsudkového výroku, zbudovaného na pozdější kladné odpovědi porotců ke druhé hlavní otázce, totiž výroku, jímž bylo vysloveno, že obžalovaný ztrácí volební právo do obcí. K tomuto rozsudkovému výroku došlo přes to, že porotci odpověděli na řečenou otázku (na pohnutky nízké a nečestné) kladně jen 7 hlasy, 5 hlasy však záporně, kdežto podle § 329 tr. ř. v jeho doslovu podle čl. 1. § 3 zákona ze dne 15. května 1919, čís. 263 sb. z. a n. je ke kladné odpovědi na otázku, zda byl čin spáchán z pohnutek nízkých a nečestných, zapotřebí většiny aspoň dvou třetin hlasů. Zmateční stížnost není v právu, pokud napadá rozsudkový výrok o ztrátě volebního práva do obcí formálně nepřijatelnou námitkou důvodu zmatečností podle čís. 12 § 344 tr. ř., poněvadž takový výrok lze napadati jen odvoláním, a to i, když jde o výrok soudu porotního, ač ovšem za před-

pokladu, že k odpovědi porotců na příslušnou dodatkovou otázku došlo způsobem formálně bezvadným.

Obhájce obžalovaného opověděl po skončeném hlavním přelíčení kromě zmateční stížnosti odvolání výslovně jen co do trestu a co do nepovolení podmíněného odkladu výkonu trestu, nikoli výslovně i z výroku, jímž byla vyslovena ztráta práva volebního. Třebaže v opovědi odvolání co do trestu nelze o sobě spatřovati i opověď odvolání z výroku o ztrátě práva volebního, jest v souzeném případě, kde obžalovaný v provedení povšechně ohlášené zmateční stížnosti napadl — třebaže nesprávně — s hlediska důvodu zmatečnosti § 344 čís. 12 tr. ř. i výrok o ztrátě práva volebního, usouditi, že obžalovaný chtěl již při ohlášení opravných prostředků napadati příslušným opravným prostředkem i výrok o ztrátě práva volebního, třebaže v té příčině neohlásil výslovně odvolání. Nelze proto provedení odvolání v tomto směru pokládati za opožděné. Věcně jest odvolání tomu přiznati oprávnění. Jak již uvedeno při vyřízení zmateční stížnosti, vyslovil soud první stolice u obžalovaného ztrátu práva volebního, ač porotci odpověděli na druhou dodatkovou otázku, zda obžalovaný spáchal čin uvedený v první hlavní otázce z pohnutek nízkých a nečestných, jen 7 hlasy kladně a 5 hlasy záporně. Soud první stolice tudíž přehlédl, že podle § 329 tr. ř. v doslovu čl. I § 3 zákona ze dne 15. května 1919, čís. 263 sb. z. a n. je ke kladné odpovědi na otázku, zda byl čin spáchán z pohnutek nízkých a nečestných, zapotřebí většiny nejméně dvou třetin (tedy osmi) hlasů. Ježto však této většiny dosaženo nebylo, pochybil soud první stolice, vysloviv, že obžalovaný ztrácí právo volební do obcí.

Čís. 3752.

Dozorci vězňů, jemuž bylo procesním soudem nařízeno, by vykonal na pachateli kárný trest vězení (§ 199 odst. 2, 201 c. ř. s.), požívá ochrany § 68 tr. zák., zadržuje pachatele, který se chtěl vzdáliti z jednacích síně, by se vyhnul výkonu onoho trestu.

(Rozh. ze dne 28. ledna 1930, Zm I 287/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 8. března 1929, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle § 81 tr. zák. a přestupkem proti veřejným zařízením a opatřením podle § 312 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnost namítá s hlediska důvodu zmatečnosti podle § 281 čís. 9 a) tr. ř., že tu nejde o skutkovou podstatu zločinu podle § 81 tr. zák. již proto, že tu nebylo věcných předpokladů pro uložení kárného trestu vězení obžalovanému. Rušil-li prý obžalovaný jako žalobce jednání, jakž bylo potvrzeno svědky, směl prý procesní soudce podle § 198 c. ř. s. zaříditi, by byl obžalovaný z jednacích síně vzdálen, a i toto opatření smělo prý býti učiněno teprve po předchozím pohrození tímto opatřením a po předchozím upozornění na následky s tím spojené. K uložení kárného trestu vězení byl prý procesní soudce podle § 199 odst. 2 c. ř.